

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Antanta e obosită.

Sibiiu, 17 Septemvrie n.

Vin știri autentice din Italia, că va începe zilelor de eamnă ofensiva italiană va fi sistată în Tirol și va fi continuată numai în părțile frontului cu climă mai domoală. Ceeace înseamnă, că armata italiană nu e destul de trenată pentru purtarea unei campanii de eamnă, ba după cum spun tot știrile venite din Italia, nici nu e pregătită din destul pentru o campanie de eamnă. Italienii au intrat deci în războiu cu gândul, că în două săptămâni, ori cel mult în lunile de vară, vor zdrobi armatele monarhiei noastre și-și vor face intrarea triumfală în Triest, Fiume, Budapesta și Viena, pe când ei de fapt se află și acum acolo unde erau înainte cu aproape patru luni, la granițe, îngroziți de pe acum de campania de eamnă de care să feresc ca de ciumă. Iar la Dardanele și în Franța nici poveste se trimite Italia trupe, pentru că trupele italiene sunt toate necesare la frontul austro-ungar, — zice guvernul din Roma.

Intrarea Italiei în războiu n'a folosit deci chiar nimica antantei, pentru că nu i-a făcut mai favorabilă situația, iar Italiei înseși i-a fost numai spre stricăciune, căci fără războiu, rămânând în neutralitate, Italia putea se capete dela monarhia noastră aceea, ce cu armele nu-i va putea lua nici-odată: o rectificare favorabilă de graniță.

Faptul pe care voim să-l constatăm e însă acela, că după abia patru luni de campanie Italia se simte obosită și vrea se sisteze ofensiva pe o parte a frontului pentru lunile de eamnă, pe când vitejii noștri dela frontul italian stau gata să facă și a doua campanie de eamnă, cu aceeași însuflețire și statornicie, ca pe cea din anul trecut, pe coamele Carpaților.

Ai noștri nu sunt obosiți, dușmanul e obosit, iar cel obosit e ca și bătut!

Despre Rusia apoi știm, sub ce lozincă a început războiul: că va zdrobi militarismul german, va desmembra monarhia austro-ungară și cazacii ei vor face primblări prin Viena, Berlin și Budapesta. Și astăzi, după patru-sprezece luni dela începerea războiului, cum stau lucrurile? Celce s'a lăudat, că va zdrobi pe Nemți și va face împărțirea monarhiei austro-ungare, marele duce Nicolae Nicolaevici, e trimis în exil, în Caucaz, ca acolo să se odihnească pe laurii câștigați în cursul războiului, iar cei dela conducere nu mai vorbesc de nimicirea militarismului german și nici de desființarea monarhiei noastre, ci cu o oarecare modestie numai despre luarea Constantinopolului și a Dardanelor, căci, zic ei, războiul purtat de Rusia nu a avut și nu are alt scop!

Va se zică, se mulțumesc acum cu mai puțin Rușii bătuți, pentru că mâne poimâne să renunțe de silă și dela acest puțin. Sunt obosiți deci și ei.

Iar Franța? Membri de ai guvernului ei au declarat în cameră, că războiul se poartă și se continuă din partea armatei franceze pentru reînțegrarea Belgiei în drepturile avute ca regat independent și pentru reîncorporarea Alsatiei și Lorenei la Franța. Alt scop continuarea războiului din partea Francezilor nu are. Nu mai umblă deci nici Francezii se nimicească militarismul german, cum voeau la început. Și-au redus pretenșiunile și sigur și le vor mai reduce, la minimul posibil, când vor vedea, că nu și le pot realiza, căci e obosită și Franța.

Și ce se zicem de Anglia, care voea la început se tragă ea singură tot folosul din actualul războiu mondial, pus de ea la cale? Nu mai vrea nici ea astăzi se ajungă singura stăpânitoare a mărilor, nu mai vrea nici ea nimicirea Germaniei, pentru că vede, că o astfel de absurditate e imposibilă, și prin rostul secretarului de stat Sir Grey declară, că scopul războiului purtat de Anglia este numai împedcarea estinderii supremației germane și asupra Angliei, nu mai mult. Nu vorbesc deci nici Englezii despre reducerea imperiului german la o putere de a două ori a treia mână, și se mulțumesc acum cu atâta, ca Germania să nu se ridice cumva deasupra statului lor. Sunt obosiți și ei pentru a putea face mai mult, iar în presa lor se accentuează mereu, că politica Angliei nu a fost nici când aceea, de a subjuga pe Germani, ori de a descompune monarhia austro-ungară (cam greu de realizat de altcum și una și alta), ci de a menține echilibrul între puterile mari europene. Ceea ce înseamnă, că opinia publică engleză se pregătește să fie mulțumită cu menținerea statului quo, fiindcă o altă situație nouă vede presa engleză, că nu se poate crea în Europa. Sunt obosiți deci și Englezii.

Și pe când toți cei din antantă dau semne vădite despre oboseala lor, în războiul provocat de înseși puterile din antantă, — puterile centrale, căroră războiul li-a fost impus ca o necesitate inevitabilă și de ele nedorită, merg din învingere în învingere și stau neclintite cu trupele lor la toate fronturile, fără nici o urmă de oboseală ori de frică în fața noiei campanii de eamnă, dacă va fi necesară, și fără urmă de nemulțămire ori de descurajare la cei de acasă, siguri și uni și alții de isbânda finală, care trebuie se vină. Puterile centrale n'au căutat războiul, dar au dovedit în cursul lui, că pot să-l poarte cu bravură până la terminare, iar puterile antantei, cari au zămislit și început războiul, sunt acum toate obosite, ca să-l continue. Iar cel obosit, cum am spus, e bătut, se simte singur bătut, și cel bătut va trebui se ceară, mai curând ori mai târziu, legarea păcii. Și cu cât antanta va cere pace mai curând, cu atât mai bine va fi pentru ea!

Sfârșitul războiului trebuie să fie acum destul de clar în fața fiecărui

om cu judecată sănătoasă și el nu poate să dea decât o splendidă învingere puterilor centrale asupra puterilor din împătrită înțelegere. Forța numerică va fi și acum, ca la începutul războiului, pe partea antantei, dar forța morală e incontestabil pe partea noastră, căci pe partea noastră este dreptatea. Și forța morală face se învingem toate greutățile și se purtăm toate jertfele legate de războiul acesta, face să nu ne simțim obosiți. Tocmai acum se fac în Germania subscrisurile pentru al treilea împrumut de războiu, care va fi în rezultatele sale finale tot atât de strălucit, ca celelalte două. În monarhia noastră apoi tot așa va fi, când se va subscrie și aici al treilea împrumut de stat. În Italia însă primul împrumut de stat s'a încheiat cu fiasco. S'a subscris atât de puțin, încât guvernul dela Roma s'a rușinat să-i publice rezultatul. Rublele rusești apoi și-au pierdut a treia parte din valoarea financiară și a scăzut și cursul banilor englezi. Valuta noastră și cea germană însă se menține. Noi nu suntem deci obosiți nici în cele financiare, cum nu suntem obosiți de loc în purtarea cu succes a luptelor pe diferitele fronturi; și celce nu e obosit e mai tare, prin urmare și învingerea finală a lui trebuie să fie. Nădăjdum în această învingere finală și o așteptăm în liniște, dar cu toată siguranța.

Administrația în Polonia. Se publică în mod semioficios modalitățile după cari se va face administrația în părțile Poloniei rusești, cucerite de trupele noastre austro-ungare. Ea va fi *militară*. Intreaga provincie, partea noastră din Polonia, formează un guvernament, împărțit în 27 de cercuri administrative. În frunte stă guvernorul, generalul *Diller*, având ca substitut al seu pe generalul *Lustig*, și în fruntea fiecărui cerc e pus câte un ofițer superior. Limba oficioasă e limba armatei noastre, deci cea germană, dar Polonii se pot folosi și de limba lor. Comunele pot să-și aleagă limba de afaceri interne, care poate fi cea germană ori polonă, folosirea limbei rusești și a literilor cirile rusești e însă interzisă.

Situația în Balcani. *Faptul, că Bulgaria a ajuns la înțelegere cu Turcia, dela care a primit în dar teritoriul locuit de bulgari, a atins foarte dureros pe cei din împătrită înțelegere, pentru că acum e exclusă posibilitatea de a mai trece Bulgaria pe partea lor, pentru a le face servicii. Cu predarea teritoriului cedat Bulgariei Turcia va începe mâne, Sâmbătă. Dar se pregătește și o altă surprindere pe seama antantei. După știrile ultime venite din București s'ar fi început pertractări serioase între Bulgaria și România, cu privire la regularea graniței care desparte aceste două state vecine. Dacă se va ajunge și între aceste două state la înțelegere, atunci e sigură și trecerea României pe față pe partea puterilor centrale, deci în contra antantei, care a umblat atât de mult ca să o prindă în mrejele ei.*

Războiul și Pământul făgăduinței.

— Icoane din Palestina. —

Deși în timpurile actuale nu se prea vorbește despre Palestina, totuși Pământul făgăduinței are deosebită importanță în războiul zilelor noastre, având în vedere că țara aceasta este situată la mijlocul Turciei aزیاتice, în colțul răsăritean al Mării mediterane, aproape de canalul dela Suez.

Pământul sfânt, cu orașul său de frunte Ierusalimul, în urma tradițiilor sale biblice și istorice, va fi totdeauna un centru de atracțiune și de farmec pentru creștini și pentru necreștini deopotrivă.

Starea de război a împiedecat în mare parte comunicația între Europa și Palestina. Acum însă aflăm într-o publicație germană, în *Curierul Sionului*, știri interesante despre felul rolului, de care Pământul sfânt are parte în războiul universal.

Ni se spune abea astăzi, că o armată turcească a încercat în adevăr să *închidă canalul dela Suez*, dar n'a reușit. Trupele lui Dșemal pașa porniseră în contra canalului. Peste zece mii de cămile însoțeau oștirea, ear tunurile de-alungul pustietății de două sute de kilometri au trebuit să fie trase de soldații înșiși. Oștirea a sosit aproape de canal, un ofițer german a izbutit să scufunde în canal câteva vapoare engleze; s'a dat o luptă sângeroasă între Ismailia și Elcantara, — dar englezii erau deplin pregătiți. Aveau nu numai vase multe de război, ci și numeroase trupe de australieni, indieni și somali, modern echipați. În lipsa artileriei grele, tunurile vaselor de război nu puteau fi reduse la tăcere. Astfel armata turcească s'a întors în Martie la Palestina, cu atât mai vârtos că transportul proviziilor prin deșerturi era împreunat cu neputuse greutăți.

De atunci armata principală turcească se găsește în tabere la Palestina.

Taberele otomanilor prezintă tablouri unice în felul lor. Corturile albe ale trupelor se zăresc pe locurile bine cunoscute din biblie: pe înălțimile dela *Samaria* și în alte părți.

În fața *Ierusalimului* se întinde un șir lung de corturi, d'asupra lor fâlăie drapelul roșu cu semiluna albă. Pe muntele *Olivilor* și în partea dela *Golgotha* pământul sfânt răsună zilnic sub pașii soldaților, cari fac marșuri și deprinderi militare.

Toate mănăstirile franceze, engleze și rusești ale Ierusalimului s'au schimbat în cazarme.

Icoanele neobișnuite ale războiului surprind și agită toată poporațiunea Palestinei.

Mare senzație produc un'formele sure ale militarilor, de care pe acolo nu s'au mai pomenit, și care bat la ochi atât de mult în caosul de culori al vieții orientale.

Alte *minuni* sunt: aeroplanele ce plutesc în văzduh, automobilele de

război, tunurile de construcție nouă, mitralierele, carăle cu muniții trase de bivoli, cămilele încărcate cu material de război, caravanele cu provizii imense și alte apariții, de care până astăzi n'a mai văzut lumea Palestinei.

Și întreaga mașineria această se desfășoară în ordine, în ordine exemplară, care în orient nu era tocmai la modă.

Administrația civilă asemenea lucrează în regulă, și apără pe oameni de primejdia fanatismului religios.

În taberele turcești s'a înstăpânit curățenia și buna rândueală. Soldații, bine îngrijiți din orice punct de vedere, își fac serviciul cu mare exactitate. Trândăvia orientală vestită s'a prefăcut în sprintenie și deșteptăciune.

Cheea secretului este ușor de găsit: pașalele sunt mai ales nemți, ofițerul german cu titlul de pașă, organizează și face ordine pretutindenea, ca la el acasă.

În Ierusalim sunt postați polițiști, cari au să grijească de curățenie și de siguranța publică.

S'au lărgit și s'au făcut străzi nouă. Prăvăliile cu articole alimentare sunt îndatorate să observe cu rigoare poruncile sanitare. Mai de mult în bazaruri vedeai grămezi de brânză, unt, carne, fructe, unele peste altele, acoperite de roiul negru al muștelor; astăzi fiecare negustor trebuie să-și țină alimentele acoperite sub sticlă.

Murdăria proverbială a răsăritului s'a metamorfozat în curățenie ca în povești, — sub înfrăurirea poruncilor prusiene. Și asta este mare vorbă în Orient!

S'au construit apoi drumuri nouă de comunicație. Despre căile ferate strategice, către canalul de la Suez, este interzis, se înțelege, a se publica amănunte. Dar atâta se știe în public, că de la Nazaret până la Lidia, pe malul Mării mediterane, aleargă locomotiva. *Tren la Nazaret!* este o vorbă, ce sună ca în vis; de fapt calea ferată e deplin terminată și se poate călători de la Ierusalim, peste Samaria, Nazaret, lângă lacul Ghenezaretului, peste Damasc, de-alungul Palestinei, până la Siria de nord...

Se construiesc acum căi ferate în valea Iordanului și în alte locuri.

La sfârșitul războiului, Pământul sfânt, — unde s'a născut Mântuitorul, unde a vestit cuvântul, și unde a murit pe cruce pentru noi toți, — va lua altă față...

Și toate acestea le fac «barbarii» de Germani, cum îi numesc cei din împătrita înțelegere, Germanii, cari pe unde ajung, introduc ordinea, curățenia, bunăstarea și mulțumirea obștei!

Războiul.

Se pare, că Rușii au primit nu numai trupe proaspete, numeroase, ci și muniție suficientă. Se credeau deci destul de tari pentru a începe ei ofensiva în Galiția, și pe alte locuri, dar planurile nu li-a succedat, pentru că toate atacurile rusești au fost respinse de trupele aliate, cu mari pierderi pentru Ruși. Într'un singur loc trupele noastre s'au retras, nu însă silite de dușman, ci pentru a avea poziții mai avantajoase. Luptele încă nu sunt terminate, pentru că Rușii aduc mereu puteri nouă, dar situația e foarte favorabilă pentru trupele aliate și Rușii în curând vor trebui să se retragă. La frontul de la apus au fost mici atacuri franceze, respinse de Germani, iar la frontul italian trupele noastre au luat cu asalt de la Italiani niște poziții bune. Duelul de artilerie se continuă la acest front. La Dardanele Turcii au atacat cu succes tranșeele dușmane.

Reforma învățământului secundar.

De preotul Ioan Dandea.

(Urmare.)

Cel mai mic accident poate sfărma aici fusul cărnei și să lase sfîșietul în voia automatismului pasiunii. Ar trebui dar să se ferescă cu cea mai mare grijă de tot ce poate provoca o vijelie măcar de o clipă. Dar cum va putea face aceasta, când trăiește în mijlocul unei societăți și a unei literaturi, în care mișună atîtă de tot felul? Tîrîrul trăiește ca într'o atmosferă, care îmbată. În jurul lui totul pare alcătuit spre a turbura dreapta lui judecată cu privire la plăcerile dragostei. Literatura contemporană aproape în cea mai mare parte e o gloriificare a actului sexual. Dacă ai sta să crezi pe cei mai mulți din romancierii și din poeții noștri, țința cea mai înaltă, cea mai nobilă ce-și poate propune o ființă omenească, e mulțumirea unui instinct, care ne e comun cu toate animalele. Nu trebuie să ne mai mândrim cu cugetarea sau cu faptele noastre, ci cu o trebuință fiziologică... În vreme ce lucrul ce se chiamă dragoste e mărginit la un mic număr de ani ai vieții omului, și chiar în acest crâmpel neînsemnat de timp nu-i decât unul din obiectele de care omul are a se ocupa dintr'o mulțime de lucruri nemărginite mai importante... Nu trebuie să vorbești de iubire în așa fel, ca să faci sfîșietul cetitorilor să încline spre pasiunea aceasta. Iubirea e trebuință în lumea asta, însă va fi totdeauna în deșeu și nu-i într'adevăr folositor să-ți dai osteneala a o cultiva, căci vîind să o cultivi, nu faci altceva decât s'o provoci a o o unde nu-i nevoie. Sunt alte sentimente de cari morala are nevoie și pe cari un scriitor ar trebui să se silească după puterile lui a le face să pătrundă din ce în ce mai mult în suflete; astfel e mila, iubirea de aproapei, blîndețea, îngăduința, spiritul de sacrificiu". (Op. citat, pag. 173, 175 seq.).

În urma acestor cauze morale adăugându-se și cauze fizice, sentimentalita-

tea vagă se transformă curînd în senzualitate. Imaginile nelămurite se deslășesc, dorințele nehotărâte ajung fapte și studentul se lasă a fi biruit de obiceiuri rele și păgubitoare sănătății trupești și sufletești.

Ca concluziune urmează, că dacă vom ca pentru educația tinerimii cărțile să fie „niște profesori, cari ne întruiesc fără nuela, fără cuvinte aspre, fără mînie, fără să ceară daruri, nici bani, ci dacă te apropii de ele, nu dorm, dacă le întreb, nu-ți ascund nimic, dacă nu le prețuiești după cîrm merită, nu se plîng. Dacă ești neștiutor nu pot rîde de tine", atunci trebuie să fie alese cu mare grijă.

Căci „alegerea cărților ca și alegerea prietenilor e o datorie însemnată. Suntem tot atît de răspunzători de ce cetim, cum suntem de cele ce facem. Unele cărți nu sunt bune de nimic, de le citești îți neriezi vremea. Ba unele sunt așa de periculoase, încât nu le poți citi fără a te murdări... Ceea ce ne familiarizează cu răul, e rău. Dar sunt cărți — din fericele multe — pe cari nu se poate să le citești, fără să te simți mai bun. Cele mai frumoase cărți ne ridică până în regiuni de cugetare neinteresate, unde ori ce considerație personală este neînsemnată și unde uităm toate grijile și necazurile vieții". (Întrebuintarea vieții, de Sir John Lubbock, Bibl. pentru toți, pag. 81, 91, 92).

Alegerea aceasta nu o pot face tinerii neexperți și cu judecata nedezvoltată, ci trebuie să o facă profesorii, cari sunt experți în această chestie și au la înima lor binele tinerimii. La această alegere de cărți ar trebui observat principiul fundamental al lui Maiorescu, care e: „Ceea ce-i neadevărat, nu devine adevărat prin împrejurare, că-i național; ceea ce-i injust, nu devine just prin aceea, că-i național; ceea ce-i rău, nu devine bun, prin aceea, că-i național". (Scrieri politice și literare, Eminescu, pag. 21). Cu alte cuvinte tot ceea ce nu-i potrivit din punct de vedere educativ pentru tinerime, trebuie eliminat din bibliotecile tinerimii, căci nu devine potrivit și bun prin aceea, că-i opera unui mare scriitor național, ci chiar sub autoritatea lui primind sancțiune legală se dezvoltă ce e rău cu mai multă putere. În adevăr se face prea mult abuz în educația tinerimii cu poeziile erotice ale lui Eminescu, Vlăduță, Coșbur, cari numai atîtă și mai mult imaginația de-aia și de altfel aprînsă.

Dacă suntem sinceri și ne examinăm conștiința fără părtinire, trebuie să recunoaștem în literatura stricăcioasă în mai mare sau mai mică măsură a literaturii erotice cetite în tinerete neexperțe. Și de aceea ar trebui să crutăm tinerimea actuală și cea viitoare, ca să devină mai bună decât noi.

Limbile: maghiară, germană și franceză se învață în gimnazii din 2 motive: înăl, ca să învețe elevii a vorbi corect acele limbi, apoi ca să poată cunoaște cultura acelor popoare.

Înșă învățarea corectă a limbilor așa, încât să și poată vorbi fluent, nu se poate ajunge prin învățarea limbilor numai în școală, dacă nu ajută și mediul social prin conversațiile zilnice. Deaceia nu ar trebui să se pună pondul pe aceea, ca elevii să se deprindă în a vorbi fluent și corect în prima linie, ci pe aceea, ca să poată traduce din respectivele limbi cât de mult și cât de bine. A vorbi nu poate învăța numai în școală nimenea, dar a-și îmbogăți cunoștințele prin traduceri o pot face cu mult mai ușor; și dacă un elev ajunge în mediul social potrivit și petrece un anumit timp mai îndelungat acolo, își poate

foarte bine însuși limba aceea. Deaceia numai pierdere de vreme vîd în traduceri făcute din limba maternă în o limbă străină, căci nici când nu pot face elevii, dacă nu știu respectiva limbă, o traducere corectă. Gramatica, sinteza și istoria literaturilor respective trebuie să fie numai o sistematizare a cunoștințelor cîștigate prin traduceri asupra limbii și operelor literare. Așteptarea scriitorilor și operelor de artă ar fi bine să se facă în limba română.

În strînsă legătură cu studiile lingvistice stă logica, care cercetează „operațiunile gândirii pentru a descoperi în ele legile cugetării". În special „pentru a produce o argumentare mai mare a argumentării, ordinea în gândire și usurînță de a descoperi și dovedi eroarea în concluziunile false".

Despre folosul logicii astfel se exprimă filozoful I. St. Mill: „Nici o parte a educației mele nu a contribuit mai mult decît studiul logicii la dezvoltarea facultății mele de a cugeta. Cea dintîi operație intelectuală, în care am făcut progrese, a fost depistarea unui argument rău și căutarea locului erorii... Eu sunt convins, că în educația modernă nimic nu contribuie mai mult la formarea cugetărilor exacte pînărunși de adevărul înteles al cuvintelor și propozițiilor, dușmani ai terminilor celor vagi și prea elastici și ambigui, decît o inteligentă învățare a logicii de școală. Cu ajutorul acestui studiu elevii sunt în stare să descopere o idee confuză și contradictorie înainte ca propria lor facultate de a cugeta să fi ajuns la deplina ei dezvoltare. (Logica de T. Maiorescu, pag. 8 și 11 și 167).

Pentru ca elevii să aibă folos de ea, trebuie să li se expue folosul ei cu cuvinte clare, convingătoare; noțiunile elementare și regulile ce le formulează și tractează logica, trebuie să fie limpezi, ușor de înțeles și precise, iar „aplicarea teoriilor logice la viața intelectuală în practica ei zilnică" să fie cât de ingenioasă. Trebuie stărnit în elevi interes pentru acest studiu, care se ocupă cu cunoașterea noastră proprie, deaceia aplicărilor practice trebuie să li se deie o însemnată mare.

Prin aceste aplicări elevul află calea, pe care își poate cerceta și observa propriile lui gândiri, precum și ale altora. Pentru educația intelectuală a elevului, care abia se mișcă cu gândirea în sferile abstracției, nu-s de mult folos controversele filozofice ale diferitelor chestii din logică, precum și tractarea logicii cu ajutorul formulelor matematice. Cu mult mai mare folos ia elevul de la tractarea erorilor în argumentare, a sofismelor, prin care primește destăruțea de a afla eroarea îndată; și a afla aceste erori de argumentare e de mare folos pentru viață, căci în ea ne întălim la tot pasul cu sofisme intenționate și de bună credință, cari aduc multă stricăciune noțiunilor morale și au urmări triste în viața practică.

Limba, logica sunt produse ale „formelor omului vieții spirituale ale omului", cu care se ocupă psihologia. Acestea se întemeiază pe psihologie, ca pe un adevăr netăgăduit. Psihologia e știința sufletului omenească. Numai prin cunoașterea legilor psihologice ne putem cunoaște viața noastră spirituală și ne putem dezvolta facultățile sufletești în mod armonios. Psihologia ne dă mijloacele, prin care ne putem face educația noastră prin stăpînirea de sine. „Numai în cunoașterea aprofundată a legilor naturii noastre putem găsi indicațiunile, care ne vor îndruma reforma caracterului". (Educația voinei, de I. Payot, pag. 102). Psihologia ca știință despre viața spirituală a o-

FOIȘOARĂ.

0 însărcinare fatală.

— După A. Berthold, de preotul Const. Moldovan —

În anul 1853 țarul Nicolae I. se afla în culmea puterii sale. Și nu i se putea lua în nume de rău mîrețului morar, că se considera de stăpînitorul Europei. Franța avea cu sine înșă de lucru și alerga după favorul său. Austria îi era îndatorată pentru intervenția armată în revoluțiunea maghiară; Prusia urmărea o politică care o făcea vasală Rusiei și în fine Turcia se afla în lipsuri mari, iar țarul Nicolae se ocupa serios cu planul de a îndeplini testamentul lui Petru cel Mare și de a împănta în Constantinopol crucea grecească.

La tot cazul erau mărețe simțemintele cu cari să prepara puternicul domnitor de a merge în dimineața Paștilor a anului 1853 în sala albă a palatului de eamnă din Petersburg, ca acolo să primească omagiile celor dintîi demnitari ai Rusiei și ale familiilor lor.

Țarul era o apariție gigantică și impozantă, cu toate că era iute la mînie, pof-tor de domnie și despotie; însă era și tată bun de familie, omic și om plăcut în societate și plin de considerații, din care motiv era deadreptul onorat de cei din jurul lui.

În sala albă a palatului de eamnă, care după incendiul cel mare din anul 1837 a fost reedificat și aranjat cu pompă și lux nemaipomenit, se îndesară principii, generali, miniștri, mitropoliți și așteptau momentul, când va intra țarul spre a da după datina rusească fiecareia care era prezent, sărutarea de Paști cu cuvintele: „Cristos a înviat!"

În uniformă de curasier rusească de gardă, cu coif încoronat cu vultur dublu, pași Nicolae din cabinetul său de lucru prin mulțimea camerelor către sala albă. Înainte de a s'ajunge însă aci, i se aruncă fără de veste la picioare un ofițer și îi închise drumul.

— „Grăție, Maiestate, grație!" se rugă ofițerul, un căpitan de la infanteria de gardă.

— „Cine ești tu?" întrebă Nicolae.

— „Contele Apraxin".

— „Și ce voești?"

— „Grăție, Maiestate, zise căpitanul, dați-mi permisiune de a mă duela."

— „Școală, nebulule!" urmă țarul.

— „Nu știi că duelul e interzis în modul cel mai aspru? Nu știi, că duelul este o nebulie criminală?"

— „Știu, urmă contele Apraxin, știu Maiestate. Dar eu sunt insultat, desonorat, nu mai pot sta între camerazii mei în armată. Nu pot să trăiesc mai departe, dacă nu mi se va da satisfacție."

— „Ce s'a întâmplat? întrebă țarul interesat, răspunde, dar spune-mi adevărul".

— „Sire, urmă contele Apraxin, nu demult m'am căsătorit cu o fiică de a principelui Bestușev. Cu mine deodată umbra după mîna soției mele și căpitanul de gardă Iekubovici, un nepot al Alteței Sale principelui Meneicov, al ambasadorului din Constantinopol. Eu am fost preferit și înainte cu câteva luni m'am cununat cu soția mea de acum. Din acel moment căpitanul Iekubovici îmi este dușman și ieri în casa nobililor a năvălit asupra mea și mi-a înjurat în public soția în mod revoltător. Când l-am tras la răspundere, el repetă ofensările și mă lovi în față. Maiestate, soția mea este înjurată, eu sunt desonorat; nu există nici un mijloc de a renoua onoarea soției mele și a mea, decât ca eu arma în mîna să pretind satisfacție de la căpitanul Iekubovici".

— „El a înjurat soția ta, zise țarul, și pe tine te-a lovit, unde?"

— „În față!"

— „Unde e soția ta?"

— „Ea este acasă."

— „Chiamă-cl porunci țarul. Adă-o la moment aici, în sala albă; eu îi voi da și ei și ție satisfacție. Dar tu să nu te bati, eu îți interzic, eu țarul! M'ai înțeles?"

— „La poruncă!" zise contele Apraxin, cu toate că el nu pricepea, ce voește țarul.

— „Acum te grăbește și adă soția aici!" Contele Apraxin dispăru iar împăratul își continuă calea către sala albă. Demnitarii adunați îl primiră cu însuflețită aclamațiune. Se grăbi la preotul cel mai înalt, la mitropolit, îl îmbrățișă, sărută și zise: „Cristos a înviat!" Mitropolitul întoarsă sărutarea și răspunde: „Adevărat că a înviat!"

Pe toți cei de față îi distinse țarul în asemenea mod și sărută pe frunte pe fiecare damă care-l felicită. Apoi au fost oferite bauturi răcoritoare. A fost trecut cam jumătate de oră, când deodată ușa se deschide și contele Apraxin intră cu soția sa palidă și tremurătoare. Îndată după el apăru nepotul principelui Meneicov, al marelui admiral de odinioară al flotei rusești, al guvernului de mai mulți ani și al ambasadorului de acum din Constantinopol, căpitanul Iekubovici, care asemenea a fost chemat.

O huiul șger al împăratului a observat la moment pe cei cari au intrat. El merse înaintea contesei și o conduse în mijlocul societății cuții.

— „Această fame, zise el, a fost înscutată de un mizerabil, fără nici o cauză. Eu, împăratul tău, zise Nicolae, întorcându-se către contesă, îți ofer sărutarea de Paști." Apoi sărută pe contesă pe frunte și zise: „Cristos a înviat!"

Contesa sărută mîna țarului și ră-

mului stă la baza or cărui studiu; de aici urmează, că trebuie să se dea însemnătate mare în instrucțiune.

Ce să aibă efect studiul psihologiei, ar trebui mai întâi în mod convingător tratate pe larg și interesant foloasele psihologiei. Teoriile psihologice să fie tratate lămurit, limpede, în un stil și în o limbă lesne de priceput și de ținut minte. Să dea bune îndrumări pentru aplicări practice. O minunată carte de psihologie aplicată e „Educația voinței” de I. Payot, care „vrea să facă din adevărurile psihologice un mijloc de prevedere și îndreptare, prin urmare de extensiune a puterii omenești”... „Educația voinței” a lui Payot este recomandabilă din toate punctele de vedere. Ingeniositatea aplicațiilor practice merge alături cu o solidă pricepere teoretică; e bine să găsească o cât mai mare răspândire. Citirea ei poate fi de folos ori cărui om cult. În special ea trebuie să se găsească în bibliotecă fi cărui membru al corpului didactic... În lipsa uneia mai speciale, ea poate chiar servi drept carte de lectură filozofică. Asupra acestui din urmă folos îmi permit să strez îndeosebi atențiunea d'or profesori de filozofie și de limba română din școlile secundare”, (op. cit. pag. 14)

Psihologia e baza pedagogiei, care nu-i decât o aplicare ingenioasă a psihologiei empirice la educațiune. Pedagogia e de importanță pentru educațiunea proprie, pentru educațiunea propriilor copii ca viitori părinți, și pentru educațiunea maselor, ca viitori conducători ai lor.

Astfel, pe lângă psihologie ar trebui introdusă și pedagogia ca obiect de învățământ, având în vedere educațiunea proprie, a propriilor copii și a maselor. Căci foarte puțini sunt dintre intelectualii cei mai cuți, cari să aibă idei pedagogice solide, și astfel nu numai că nu pot contribui la educațiunea maselor, dar nu știu crește nici pe proprii lor copii, nu se știu cultiva nici pe ei înșiși. *Mai bine știu crește cai și câni frumoși, decât copii buni.*

Să nu ne mirăm că între noi sunt atât de puțini, cari împiedică orice armonică lucrare pentru binele obștesc, căci nimenia nu ne-a învățat cum avem să ne stăpânim pe noi, înfăinându-ne patinile.

Că studiul pedagogiei foarte bine ar putea ocupa locul limbei franceze, de care puțin folos avem în gimnazii; poate numai ca să fie un studiu de paradă fără influență asupra educațiunii.

Logica, psihologia și pedagogia ar contribui foarte mult la educațiunea tinerimii și la întemeierea solidă a noțiunilor morale în conștiința ei. Ar afla și căile cum să le aplice mai bine în viața practică și motivele pentru cari trebuie să fie primite și aplicate la acțiunile noastre. Aceste obiecte de învățământ ar forma temelia culturii filosofice necesare pentru stabilirea unor sănătoase principii conducătoare a acțiunilor noastre.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

La noul împrumut de război. Al treilea împrumut de război al Germaniei dă un rezultat, de care oamenii din țara noastră nu pot să-și facă idee. Zare germane au început să publice listele de subscripții, dar numai subscrierile de peste 200.000 marce. Au semnat, de pildă, banca orașului Worms 10 milioane marce, cea dela München 15 milioane, după ce la împrumuturile

spunse cu voce tremurândă: „Adevărat că a învins!”

— „Si pe tine, conte Apraxin, căpitan în gardă, zise țarul, te-a ofenzat și te-a lovit în față în nemernici. Pe această față ai fost lovit, iar eu, țarul, îți sărut aceeași față, și îți ștearg rusinea ce ți s'a făcut.”

Țarul sărută fața contelui și privi apoi mândru în jur.

— „Si tu, căpitane Iakubovici continuă el, tu care ai ofenzat această femeie nobilă și cari ai lovit pe soțul ei, ești demisionat în mod rușinos și mergi în Siberia, ca simplu soldat.”

Pe când dispăru Iakubovici, țarul se închină înaintea societății de curte și părăsi sala albă, după această scenă cam teatrală, care însă peste tot se potrivea cu caracterul său și a modului său impulsiv de a pedepsi și a distinge.

Contele și contesa Apraxin fură înconjurați de cei ce se aflau în sală, căci ei au devenit prin distincția împăratului persoane foarte distinse. Numai acum s'a aflat ce se totămplase și cei dela curte erau plini de laudă pentru satisfacția mărtașă pe care a dat-o țarul celor ofențați.

Pretextul sub care țarul Nicolae începu război cu Turcia, a fost recunoașterea dreptului bisericilor grecești pe locurile sfinte din Ierusalim. Mencicov, ambasadorul din Constantinopol, era însărcinat să prezinte

de mai înainte au participat cu aceleași sume enorme. Nici particularii nu se lasă mai pe jos. Doi fabricanți de țigări au semnat câte 500 de mii de marce, negustori din Berlin câte 200.000—500.000 într-o singură zi. Dimensiunile, cum se vede, sânt cu adevărat uriașe de neînchipuit.

Comunicația cu România. De câteva zile fusese închisă granița spre România, atât la Căneni, cât și la Predeal, însă numai pentru persane. Eri am primit apoi informație, că granița a fost de nou deschisă și că acum se poate călători iarăși în România, atât pe la Căneni, cât și pe la Predeal.

Concert în Sibiu. Concertul anunțat pe Duminică în 19 l. c., la care își dau concursul puteri artistice din cele mai valoroase ale orașului nostru, promise momente de rădă și înaltă plăcere. Dama Veturia Triteanu și Ana Voileanu, domni Vana și Crisan sunt elemente, care garantează izbândă deplină a concertului, dat pentru ajutorul invalizilor noștri întorși din război. Bilete se vând la Librăria arhidiecezană și seara la casă, în clădirea Muzeului Asociațiunii. Începutul la 6 ore seara.

Apel către tinerimea școlară. Industria noastră de prelant are trebuință de materii argășitoare indigene, cu atât mai vârtos că importul din străinătate este sistat. În deosebi se cere o mare cantitate în gogoșe de tufă. Ministrul de culte și instrucțiune publică a luat măsuri, ca tinerimea din școlile primare și secundare să dea mână de ajutor la adunatul de gogoșe în locurile, unde se arată necesitatea aceasta.

Automobil între Borgoprund și Vatra Dornii. Marți, în 1/14 Septembrie 1915, s'a deslus în mod festiv circulația de automobil între Ardeal și Bucovina. La sărbătoare au luat parte autoritățile civile și militare din partea locului.

Dr. Bucur Băra, avocat, membru în direcțiunea „Luminii” din Sibiu, aspirant de ofiter în regimentul de infanterie numărul 62, a decedat în 8 Septembrie n. în Mureșoara în etate de 35 ani. Odihnească în pace!

Grăul Ardealului. Conform datelor oficiale apărute, pământul Ungariei și al Ardealului a dat în anul acesta în cifre rotunde 41 milioane 200.000 mii metrițe de grâu. În cantitatea aceasta Ardealul este reprezentat cu aproape patru milioane.

† Iustina Covrig născ. Măcelar, după un morb scurt și greu, în 15 Septembrie n. c. la 10 ore a. m. și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în al 45 an al etății și al 27 an de fericită căsătorie. Rămășițele pământestii ale defunctei se vor așeza spre odihnă vecinică astăzi, Vineri, în 17 Septembrie n. la 3 ore după amiază în cimitirul central, după rîitul bisericii gr. orientale, din capela cimitirului central orășanesc. Odihnească în pace!

Intunec la Petrograd. Îndată ce se înserează, pe străzile capitalei rusești se opreste toată circulația publicului. Nu mai zărești tipenie de om. Restaurantele și cafenele stau în complet întunec. În port și în împrejurimea orașului sânt așezate tunurile grele.

această pretenziune în mod cât se poate de aspru. Când ea precum era de prevăzută fu respinsă, în 2 Iulie 1853 cum 20.000 de Ruși năvăliră sub conducerea lui Mencicov în principatele dunărene.

Francezii și Englezii, la stăruința lui Napoleon III., se găbiră în ajutorul Sultanului și debarcară trupele lor în Crimeea.

În 20 Sept. 1854 începu lupta la râul Alma între aliați și Ruși. Aripa dreaptă a Rușilor a fost înconjurată de Francezi și Turci și trebuia să se retragă. Îndată după aceea armata rusească de sub conducerea lui Mencicov se afla în deplină fugă, după ce a pierdut peste cinci mii de oameni, în morți și răniți.

Această înfrângere deschise aliaților drumul spre Sebastopol. Rușii se văzură siliți încă în noaptea aceea să scufunde flotila adunată în portul dela Sebastopol, pentru a-l închide; ear în tabăra aliaților se credea, că ar fi posibil prin un asalt fără veste să fie luat Sebastopolul. Nu au putut însă așa de ușor să se folosească aliații de învingere. Lui Mencicov i-a succedat să cuprindă Balaklava din partea sudică a Sebastopolului și de aici să rămână în legătură cu fortăreața. Însă n'a putut împiedea să nu se înceapă asediul asupra Sebastopolului, care dură 11 luni, ținând toată lumea civilizată în încordare și agitație.

(Va urma.)

Cartierul general în tren. Corespondentul din Petrograd al ziarului *Secolo* scrie, că de când s'a început războiul, cartierul general rusec se află adăpostit fără întrerupere într-unul din trenurile căilor ferate ale Rusiei. Câteva săptămâni trenul acesta era postat în mijloc de pădure. În interiorul unui vagon este instalată o biserică. Țarul a trimis pe seama bisericii din tren mai multe icoane sfinte.

Alăturarea cu puterile centrale. O broșură în 20 mii de exemplare se răspândește în orașele și satele Bulgariei, în scopul de a dovedi, că interesul bulgarilor, din punct de vedere politic și economic, este a sprijini puterile centrale europene, și nu împotriva lor.

Italianii din Sălaj. În urma războiului cu Italia, mai mulți cetățeni austriaci de naționalitate italiană au fost aduși la Zălau, la Jibău și la Cehul Sălajului. Sosiră acolo în 29 Mai 1915. Acum, în 9 Septembrie, au plecat cu un tren separat, fiind transportați la Leibnitz. Zele acestea au să fie duși și ceilalți italieni de pe teritoriul acestui ținut. Dintre 790 italieni, sosiți la Zălau, au răposat 19. Cazuri de naștere au fost șapte.

Un prizonier rus în fața judecătorei. Mai mulți prizonieri ruși erau ocupați cu treieratul la un moșier cu numele Schmidt, într-un sat din părțile Aradului. Un treierător rus, în exersul său de război, se grăbea prea mult cu aruncarea snopilor de grâu în mașina de treierat. Moșierul Schmidt, plin de furie, a luat o furcă de fier, a izbit-o în lucrătorul zelos și i-a pricinuit o rană, care nu s'a vindecat decât în trei săptămâni de tratament medical. Parchetul a cercetat cazul, ear judecătoria a osândit pe Schmidt și l-a pedepsit cu închisoare de trei luni pentru vătămare gravă corporală. Nefăcându-se apel din nici o parte, sentența are putere de drept. Când i s'a tălmăcit rusului, care era de față la pertratarea finală, ce fel de sentență s'a adus, a rămas omul adânc impresionat și a început să lacrimeze în fața judecătorei, care i-a făcut dreptate.

Orașul Kiev. Generalul rus Ivanov se zice că ar fi declarat de necesară evacuarea Kievului. Orașul se găsește de altcum la o distanță de 311 verște dela Rovno. În ținutul Kievului stăpânește o viață foarte agitată. Refugiați sosesc cu miile în fiecare zi și pornesc mai departe în interiorul țării. Traiul este cu atât mai seum, cu cât orașul e astăzi centrul unui considerabil număr de trupe, bătute de holeră și tifos exantematic. Baracele din apropierea Kievului sânt pline de soldați bolnavi. Băncile și autoritățile civile își transportă actele și averile la Moscova. Lucările de fortificare se urmează cu mare zor. În Kiev se află cantități colosale de bucate, conserve și diferite obiecte de echipament. Zilnic se îmbracă și se înarmează trupe nouă de soldați.

Număr respectabil. Știrile dela Petrograd mărturisesc, că astăzi se găsește la Măcova șapte sute de mii de refugiați.

Agitație în interesul păcii. De câteva zile se distribuie în Roma numeroase apeluri, tipărite în limba franceză, în care cetățenii sânt îndemnați să desvolte agitație pe față în interesul păcii. — Din Italia se mai anunță, că steaua fostului ministru Giolitti, odată hăduit de „patrioți”, începe să luacească earăși.

Rachiul se înlătură. Deputații partidului țărănesc al Rusiei au înaintat dumei un proiect de lege, prin care cer să se oprească pe vecie vânzarea și consumarea de rachiu în împărăția rusească. Proiectul cere, afară de aceasta, să se reducă și consumarea altora spirituoase de același fel, asemenea să se restrângă și băutura de bere și vin. Cei ce calcă hărările legii, să se pedepsească cu arest de 4—12 luni. La a doua pedeapsă are să se deșteze arest de 1—3 ani, ear la a treia urmează: deportațiune în Siberia. Motvarea proiectului accentuează, că Rusia prin faptul acesta ar ajunge unul din statele fruntașe ale lumii. Cel mai înfrigorător și cel mai vechi dușman al poporului, vutca, rachiu rusec, are să fie biruit. Vor rămânea rușinați toți oamenii, cari au susținut ca țaranul rus este incapabil de abstenență, și că bugetul statului nu poate exista fără darea pe spirit. Aceasta s'a afirmat numai de persoane interesate și de falșii învățați. Un singur an de abstenență, — anul războiului, în care s'a interzis vânzarea de vutcă, — a regenerat țărănimia. Cazurile criminale au scăzut peste așteptare. Banditismul a încetat. Temnițele încep să primească tot mai puțini locuitori. Spitalele nu mai sânt tixite cu jerrile băuturii. Puterea și capabilitatea de muncă a poporului a crescut.

Daunele operațiilor militare. Ministrul de finanțe al Rusiei a declarat în secțiunea dumei, că operațiile războinice au pricinuit pe teritoriul rusec daune în mărime de opt milioane de ruble.

Necrolog. Subscrișii cu inimă înfrântă de durere aducem prin aceasta la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcitorilor trista veste, pe baza raportului trimis de al sublocotenent Silviu Lăzăro, — că fiul nostru de mare speranță, Ioan Pavel, fost învățător definitiv în comuna Bulzești de jos, și înrolat ca voluntar activ la reg. 23 de honvezii cu rangul de cetet, a căzut cu onoare ca erou pe câmpul de luptă din Galitia, la un atac mare în 14/27 August c. Moartea i-a cauzat-o două gloanțe, unul trecut prin frunte, altul prin stomac. Acum își doarme somnul de veci lângă satul Dvorce, la podul de peste râul Zote-Lipa, în mormânt separat. Fie-i țărână ușoară și memoria păstrată în registrela eroilor dela reg. 23 de honvezii Grohot, la 1/14 Sept. 1915. Simion și Cristina Pavel, ca părinți. Florica, Vasile, Aurelia, Nicolae, ca frați și surori.

Dubno și Rovno. Trupele noastre reobosite au cucerit a doua cetate din cele trei ale Volhiniei. Dubno formează punctul din aripa stângă a liniei Stir și Ieva. Fortăreața este relativ slab întărită; însă ușor de apărat, în urma situației sale naturale între râuri, bălți și dealuri. Fortul cel mai puternic se află în sudul cetății, e construit în timpul modern și e redutabil întărit. — Rovno, fortăreața cea mai tare a Volhiniei, își are importanța ca stațiune principală pe liniile mari Rovno și Brest Litovsk, Rovno și Vilna, Rovno—Berdicev—Odesa. Cetatea Rovno formează punctul de concentrare al armatei, care pornește împotriva Austro-Ungariei. Braul forturilor are o lungime de 40 kilometri; întăriturile se întind la o distanță de 8 km dela centru și datează din timpul mai nou.

Bioscopul Apollo. Numai Vineri în 17 Septembrie 1915 se va reprezenta următorul program: Curierul de război, actualități nouă. Sora baronesei, comedie. Emigrantul, dramă americană în 2 acte. Caricaturi din război. Cernovska, dramă socială din viața populară polonă în 3 acte.

Note și impresii.

Aviație în război. Un polițist al unui oraș italian strigă publicului din stradă:

— Signori! Feriți-vă din cale, căci vin aviatorii. Eată-i sus!

— Dar ce vrei?! Sânt aviatorii noștri!

— Cu atât mai primejdioși.

Iridentiștii Austriei. Partizanii iridentei austriece, îndată la izbucnirea ostilităților, au fugit în Italia. În considerare însă că nici acolo nu curge totdeauna miera și laptele în belșug, s'au hotărât să plece în altă parte, cu atât mai ales că dacă ar sta mai departe în Italia, ar fi necesități să intre în știrile armatei lui Cadorna. Decât asta, tot e mai bine să treci în Elveția. Acolo așteaptă bravii iridentiștii zilele senine ale păcii.

Românele. Sub titlul *Die Rumäninen* citim în ziare nemțești următoarele cuvinte de laudă la adresă românească:

Toți cunoșcătorii țării românești, cu deosebire ai Bucureștilor, care se numeste „orașul bucuriei”, admit într'un gând frumuseța femeilor din România. În capitală mai ales se pot vedea frumoasele fice și soții de boieri alăturarea bărbaților cu barbe lungi, cu fețe energice romane sau cu chipul fin grecesc.

Cu toate acestea fetele cele mai frumoase locuiesc în ținuturi neatinse de cultura orașelor mari. Aici, la țară, cântă, dansează și se veselește un soi de oameni, al cărui sex feminin întrece în frumusețe tot ce a rămas frumos din vechimea grecească...

În zile de sărbători auzi cântecele lor într-o limbă, care este mai melodioasă decât multe alte limbi moderne.

Poeziile poporului român, traduse în limbi străine, firește că nu pot reda nici pe departe eufonia fermecătoare a versurilor, și nici frumuseța ademenitoare a cântărețelor.

Îmbrăcămintea românelor țărane corespunde felului de trai, este pitorească și cuvințioasă. (Dacă s'ar putea efica același lucru și despre îmbrăcămintea damelor noastre, viața în familie ar fi bogată în multumire, căci bugetul multor căsnicii nu s'ar turbura prin cheltuieli de toalete scumpe).

Nr. 10,574/1915.

(162) 1—1

Înștiințare.

Marti în 28 Septembrie a. c. înainte de amiază se va ține în sala de ședințe a casei sfatului (Rathaus) vânzarea alor 871 bucăți de stâlpi sau trunchiuri de fag, a căror cuprins cubic este de 1203-32 m³ din pădurea Șanta, ce se vor aduce cl. I în 9 grupe. Prețul strigării 4332 cor.

Stâlpii aceștia sunt întregi și sănătoși, foarte acomodați ca lemne de lucru și de atelier.

Ca vadiu este a se depune suma de 50 cor., care după licitațiune va servi ca 10% spre întregirea sumei de cumpărare.

Prețul strigării pentru grupele deosebite, precum și condițiunile licitațiunii și alte amănunte se pot vedea în toată Marța și Vineria în orele oficiale la oficiul pădurăritului.

Sibiu, 10 Septembrie 1915.

Magistratul.

Nr. 387/1915.

(161) 2—3

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român” pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile noastre confesionale din comunele:

1. Măierău, cu salariu: dela comuna bisericăscă 600 coroane, ajutor dela stat 400 cor. votate, iar 200 cor. reclamate din nou, cuartir și grădină în natură.

2. Idiceș, cu salariu: dela comuna bisericăscă 600 cor., ajutor dela stat 600 cor., cuartir și grădină în natură.

De ajutorul dela stat au beneficiat învățătorii de mai înainte dela ambele școli.

Concurenții să aștearnă petițiile concursuale instruite cu documentele cerute de lege la subsemnatul oficiu protopresbiterial, în termenul de sus, și să se prezinte într-o Duminică ori sâmbătoare la biserică spre a se face cunoșcerea poporului.

Reghin, 27 August 1915.

Oficiul protopresbiterial al Reghinului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Duma
protopresbiter.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei și Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

În care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște mă Dumnezeu” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminecătura ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătura; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstitiei crucei.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Mețianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία”. Atena. 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și izvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Presfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În această ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seară și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeieștii Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Îspovedanie. Învățătură pentru Îspovedanie. Rugăciunile sfintei cuminecături. Rugăciunile după sfânta cuminecătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paraclet al preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Îngerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocazii. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu esplanec.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și cu gust, în culoare roșie, cu 1 cor. 60 fil. Revânzătorilor li se dă 25% rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de 1 cor. 80 fil.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Biblioteca Teatrală

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

- Nr. 28. Teodor Abt. Bucătăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patruleguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.
Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 38. Georges Courteline, Învingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.
Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnul profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acum:

- Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Poririile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.
Nr. 2—3. M. Demetrescu, Începuturile Omenirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 4—5—6. Ilie N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.
Nr. 7—8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de dnul D. Vasiliu-Bacău.

- Nr. 51—52—53. Pedagogia și Medicina, Primejdia Alcoolismului și Vitejia Românilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 54—55—56. Bulgarii, Folosele Chemiei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 57—58—59. Apărarea Națională, Rușii și Sgârșenia. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Flacăra.

- Nr. 7—8—9. H. G. Wells, Primii Oameni în Lună. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.
Nr. 10. V. Eftimiu, În temnițele Stambulului, povești. Prețul 60 fil. + 10 fileri. porto.
Nr. 11. Onoto Watana, Privighitoarea Japonieză, roman din viața japoneză. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 12. Edmond Rostand, Romanțioșii. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 13. Victor Eftimiu, Ave Maria, dramă în 3 acte. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca Minerva.

- Nr. 131—132. Tit. Liviu, Războiul Romanilor cu Hanibal I—II. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.
Nr. 133. B. Constant, Pribeagul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 134. George Obnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 135. Saltikow-Scedrin, Povești. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

- Nr. 136. Al. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 138. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 140. Carl Ewald, Icoane din viața plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 143—144. Camille Cocuand, Suferințele Vulturului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 145. Arthur Conan Doyle, Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 146. I. Ciocărlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 147. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 148. I. Dragoslav, Povești de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 153. Emilia Tailler, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 154. Louis Iaccoliot, Vânătorii de rob dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. — 5 fil. porto.

Biblioteca Istorică.

- Nr. 17. Puiul Vulturului, după D. Lacroix. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 18. C. Paul și A. Marcu, În Bulgaria. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 19. A. Dumas-Tatăl, Enrie IV, istoria anecdotică a Franței. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca pentru toți.

- Nr. 862. Maurice Maeterlinck, Sora Beatrice, miracol în 3 acte. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 863—864. Vasile Conta, Încercări de Metafizică, materialistă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 865—866. G. Alina, Arta de a vorbi în societate și diferite ocazii. Principii oratorice și modeluri de toasturi, mici cuvântări etc. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 867—868. Iohn Ruskin, Comori și Grădini, trei conferințe. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 869. Ioan Nenițescu, Pui de Lei, poezii Eroice și Naționale. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 870. D. Anghel, Steluța, Fantazii și Paradoxe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 871. A. Robida, Pe Clopotniță. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 872. N. G. Rădulescu-Niger, Unchiul Christea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 873. G. D'Annunzio, Pământ virgin, povești și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 874—875. Paul Bourget, Dureroasa Enigmă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 876—877. Dem. Mledenovici-Dalmed, Curs Teoretic și Practic de Scamatorie. Magie artificială. Prestidigitatie pentru amatori și profesioniști. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.
Nr. 878. C. Apostoliu, Povești alese pentru copii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 879—880. Alfred de Musset, Emelina Margot, povești. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 888—889. V. Conta, Teoria Fatalismului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 890. C. C. Sallustius, Despre Conjurația lui Catilina, trad. din latinește. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 891—892. I. Budai-Deleanu, Țiganiada, poemă eroic-comică în 12 cânturi. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.
Nr. 893. I. Turghenev, Anciar sau Arborele Morței. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 894. M. Davidescu, La Fântâna Castalei, poezii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.
Nr. 895. A. Cehov, Farmacist, povești și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

„Călbează” la oi, vite cornute, porci, cai etc. etc.

se vindecă numai și numai prin medicina în contra călbezei inventată și fabricată de domnul farmacist

SIMION ONICIU în Abrudbánya (Alsófehérmegye)

și concesionată de înaltul ministru ungar, sub numele de

„Parasitin”!

Grijiți, că nime nu are dreptul de a vinde și fabrică această medicină! Dacă va îndrăzni cineva să vă îmbie cu medicină în contra **Călbezei** „Parasitin”, rog să mă avizați, și veți primi un frumos onorar, iar în contra falsificatorului voiu purcede pe calea legii.

Abrudbánya, 16 Septembrie 1915.

Cu toată stima

Simion Oniciu,

farmacist.

(163) 1—4

Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană